

Slovenske ceste v zadnjih dneh zahtevale preveč življenj – AMZS poziv odgovornim in nasveti udeležencem v cestnem prometu

Slovenija je pred slabim mesecem s strani Evropskega sveta za varnost prometa ETSC (European Transport Safety Council) prejela najvišje priznanje »Road Safety Performance Index (PIN) award« za izrazit napredek pri zmanjševanju števila smrtnih žrtev na cestah v obdobju med letoma 2001 in 2014 (www.motorevija.si/si/778/2387/lzzivi_in_zaveza.aspx).

V Bruslju jo je prejel slovenski minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič. Za vse, ki delujemo na tem področju, pomeni nagrada izziv in priložnost za korak naprej, in sicer da postanemo ena izmed varnejših držav EU (trenutno je Slovenija med 28 državami EU na 11. mestu).

Žal smo v preteklih dneh priča povečanemu številu prometnih nesreč z najhujšimi posledicami. V dneh od prejema nagrade »PIN award«, od 18. junija do 14. julija 2015, so slovenske ceste zahtevale, vključno z včerajšnjo hudo prometno nesrečo na AC, 19 življenj, v istem obdobju lani pa dve življenji. Ne glede na statistične primerjave z lanskim letom (62/2015, 50/2014 do današnjega dne) smatramo, da je potrebno alarmirati odgovorne v državi in seveda vse udeležence v cestnem prometu k višji stopnji zbranosti in upoštevanju cestno prometnih predpisov.

Slovenija ima izdelano in sprejeto Resolucijo nacionalnega programa varnosti cestnega prometa (ReNPVCP), v kateri so navedeni nosilci, vsebine, aktivnosti in cilji. Glavni in najpomembnejši je zagotavljanje aktivnosti za sistemsko zmanjševanja mrtvih in poškodovanih na slovenskih cestah. Nosilec aktivnosti v državi je Javna agencija RS za varnost prometa (AVP). V primerih, kot smo jim priča v zadnjem obdobju, kjer se število posledic ne zmanjšuje, temveč povišuje, upravičeno pričakujemo, da AVP preveri izvajanje aktivnosti (ReNPVCP) in ugotovi, kateri ukrepi niso pravilni, kateri ne delujejo dovolj dobro ali preprosto ne učinkujejo na eni strani in seveda na drugi, kaj je potrebno narediti in dodatno angažirati, da bo sistem deloval učinkovito. Najmanj, kar bi pričakovali je, da bi AVP sklicala vse deležnike na področju varnosti in s konkretnimi predlogi spodbudila vladne in nevladne organizacije k učinkovitim aktivnostim.

Opisani način dela je primer dobre prakse iz tujine, kjer sledijo delovanju in ciljem svojih nacionalnih programov varnosti cestnega prometa na dnevni ravni. Razpršene »soodgovornosti« preprosto ni, kajti dobro se ve, kdo in kaj mora storiti, da do tovrstnih hudih odklonov ne prihaja, oziroma nemudoma se odzovejo in dopolnijo aktivnosti za zmanjševanje posledic. V kolikor kateri od nosilcev aktivnosti ne opravi svojega dela, pristojni organ (to je po našem vedenju nedvomno AVP) pozove pristojnega ministra ali predsednika vlade k zagotavljanju in izvajanju ukrepov za učinkovitejše zagotavljanje varnosti cestnega prometa iz ReNPVCP.

Glede na alarmantne posledice prometnih nesreč v zadnjih dneh, AMZS kot aktivni član delovne skupine Resolucije za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, ne smemo in ne moremo le mirno opazovati tragične dogodke ter se obdati z občutkom nemoči. Glede na počasno in mlačno odzivnost pristojne Javne agencije RS za varnost prometa pozivamo ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča in ministrico za notranje zadeve mag. Vesno Györköš Žnidar k preučitvi ukrepov ReNPVCP ter preučitvi potrebnih dodatnih in učinkovitejših operativnih ukrepov na slovenskih cestah.

Nekaj nasvetov AMZS inštruktorja varne vožnje v času počitnic:

Čas počitnic je praviloma čas oddiha in sproščenosti. Visoka temperaturna nihanja v ozračju v zadnjih dneh in drugi vplivi so nedvomno lahko pasti za udeležence v cestnem prometu. Zato AMZS in inštruktorji varne vožnje iz AMZS Centra varne vožnje pozivamo vse udeležence v cestnem prometu, da ob odhodu na pot poskrbijo za primerno psihofizično stanje in zbranost.

Brane Legan, inštruktor varne vožnje v AMZS Centru varne vožnje:

V AMZS želimo vse udeležence v prometu, posebej pa vse voznike pozvati, da naj svojo vožnjo stalno prilagajajo različnim dejavnikom na cestah. Vsakodnevna vožnja naj bo opravljena na način, da pri tem ne bodo povzročali nevarnosti ne sebi ne drugim. Zavedanje primernosti svojega načina obnašanja naj bo vodilo vsakemu vozniku in voznici, da lahko v prvi vrsti sami zagotavljajo čim višjo stopnjo varnosti. Verjamemo, da večina razume razloge za obstoj pravil vožnje in obnašanja, saj je to za obvladovanje današnjega, izredno zahtevnega prometa nujno. Še posebej se je potrebno zavedati svojih psihofizičnih sposobnosti in pripravljenosti za vožnjo. Vpliv visokih temperatur, gost promet, pomanjkanje časa, znanja, izkušenj ter utrujenost so dejavniki, ki povečujejo nestrpnost, zmanjšujejo pozornost ter zmožnost prilagajanja hitrosti in varnostne razdalje. Vse to ob pomanjkanju zavedanja stopnje tveganja v vožnji lahko vodi v prometne nesreče.

V AMZS vsem voznikom priporočamo, da svojo vožnjo ustrezno načrtujejo s postanki, s primerno prehrano in osvežitvijo glede na dolžino in čas trajanja poti. Pri tem naj upoštevajo različne napovedi, povezane z vremenskimi stanji in posebnostmi, s stanjem cest in pričakovano gostoto prometa. V morebitnih nepredvidenih zgostitvah in zastojih vam bo to močno olajšalo čakanje, zato tudi ne pozabite na zalogo goriva in na brezhibnost zračenja in hlajenja avtomobila. V primeru zastoja ne pozabite na pravilno razvrščanje, ki bo omogočilo morebitno posredovanje intervencijskih vozil.

AMZS opozarja:

Hitrost vožnje predstavlja ključni problem prometne varnosti. S povečanjem hitrosti se bistveno poveča možnost nastanka prometne nesreče, hkrati pa so ob višjih hitrostih hujše tudi posledice prometnih nesreč. Zato naj bo hitrost prilagojena omejitvam, voznikskemu znanju in izkušnjam, gostoti prometa, vremenskim razmeram, stanju vozila ter stanju in preglednosti cest. Med vožnjo se pojavljajo različne pasti na cestah, kjer pa je najpomembnejše pravočasno pravilno prepoznavanje, čemur mora slediti pravočasno učinkovito reagiranje, običajno je to zmanjšanje oziroma prilagajanje hitrosti.

Zaspanost za volanom je vzrok približno 20 % prometnih nesreč na cestah v Evropi in od 10 do 30 % v ZDA. Če ste med vožnjo zaspani ali če so oči razdražene in utrujene, pogled pa postaja zamegljen, so to pomembni razlogi za postanek. Bolje je prispeti na cilj nekaj minut pozneje, a varno.

Vozniki so v poletnih mesecih ogroženi tudi zaradi **dehidracije**. Raziskava (www.motorevija.si/si/347/2398/Na_daljsi_poti_ne_pozabite_na_vodo_zascitno_kremo_postanke.aspx) znanstvenikov londonske univerze Loughborough je pokazala, da lahko vožnjo pod vplivom blage dehidracije primerjamo s tisto pod vplivom alkohola. Raziskava nakazuje, da bi morala biti skrb za zadostno pitje vode naloga vsakega odgovornega voznika. Čeprav morda še ne čutimo žeje, dehidracija že lahko prispeva k zmanjšanju zbranosti, glavobolu in utrujenosti. Če se vozimo v vročem avtomobilu, vodo izgubljammo še hitreje. A tudi tisti, ki se hladijo s klimatsko napravo, so lahko izpostavljeni dehidraciji, še posebno, če si zato privoščijo manj postankov. Nekateri vozniki se pitju nalašč izognejo, da bi se izognili nepotrebnim postankom

in iskanju toaletnih prostorov med potjo, a to ni najboljša zamisel, saj potrebujemo tako vodo kot postanke in počitek.

Alkohol in prepovedane droge že v manjših količinah pomembno zmanjšujejo posameznikove sposobnosti varne udeležbe v prometu. Zato naj bodo vozniki dovolj odgovorni, da vozijo le v ustreznem psihofizičnem stanju.

Ustrezna varnostna razdalja zagotavlja in omogoča, da lahko voznik pridobi čas za reagiranje na nepredvidene situacije okrog njega, po potrebi prilagodi hitrost ali ustavi in s tem prepreči trčenje.

Uporaba varnostnih pasov na vseh sedežih velja za voznika in vse potnike v vozilu. Otroci naj bodo v ustreznih otroških sedežih pripeti pravilno.

Čas odhoda na pot naj bo po možnosti v obdobju nižje gostote prometa in manjše vročine. Ustrezno načrtovanje in priprava na dopustniško pot lahko prihrani tako čas, kot tudi ohrani potrebno zbranost pri vožnji. Zato je izredno nevarna nezadostna psihofizična pripravljenost na vožnjo in pričakovane probleme.

Spoštovani predstavniki medijev, za dodatne informacije smo vam na voljo na maja.mehlin@amzs.si ali na 01 530 5248.

Prijazen pozdrav,

Robert Štaba
Generalni sekretar Avto-moto zveze Slovenije